

ІЗ ПОГЛЯДУ ВБИВСТВА

Очі за широкими водійськими окулярами з чорної гуми виблискували як льодяний креміль. Вони залишались єдиною непорушною річчю в цьому трахкотливому хаосі з плоті та металу в швидкісній гонці на ревучому «БСА М-20»¹, що мчав зі швидкістю сімдесят миль. Із поза захисних лінз окулярів очі пильно дивились уперед поверх керма, а темні непохитні зіниці нагадували дула револьверів. Вітер хльостав ув обличчя, розтягуючи рот у широку посмішку, привідкриваючи великі передні зуби та білясті ясна. По обох боках посмішки щоки трохи тріпотіли від вітру і збиралися зморшками. Нижче суворого обличчя, накритого захисним шоломом, руки в чорних рукавицях, що міцно тримали кермо, нагадували лапи великого звіра, готового до нападу.

Чоловік в уніформі мотоцикліста Королівського корпусу зв'язку на машині оливкового кольору з модифікованими клапанами і карбюратором та знятим для швидкості глушником в усьому іншому нічим не відрізнявся від зв'язкового британської армії. Ніщо у вигляді чоловіка, ні його машини не виказувало, що він не той, за кого себе видає, за винятком повністю зарядженого «люгера», притороченого до скоби на верху бензобака.

Була сьома година травневого ранку, і пряма, немов стріла, дорога через ліс блищала від крапельок весняного ранкового серпанку. По обидва боки дороги соковиті

---

¹ Мотоцикл, що випускала компанія Birmingham Small Arms Company (BSA) у 1937–1955 рр. Найпоширеніша модель мотоцикла часів Другої світової. Було виготовлено 120 000 екземплярів.

від моху, вкриті квітами прогалини проміж старезними дубами виглядали так само театральню, як королівські ліси Версалю чи Сен-Жермена. Це було шосе Д-98, другорядна служба дорога в окрузі Сен-Жермен, і мотоцикліст щойно перетнув магістраль Париж — Мант, уже заповнену транспортом, від якого поспішали з передмість до столиці. Сам він прямував на північ у напрямку Сен-Жермен, і дорога була повністю порожня в обох напрямках, за винятком майже ідентичної постаті — ще одного зв'язкового Королівського корпусу, який рухався за мілью попереду. Цей був молодший, стрункіший; він комфортно влаштувався на сидінні мотоцикла, насолоджуючись ранком, і тримав швидкість не більше сорока. Їхав з випередженням графіка, а день був просто пречудовим. Молодик міркував — яечню йому з'їсти чи омлет, коли повернеться до штабу о восьмій.

П'ятсот ярдів, чотириста, триста, двісті, сто. Другий мотоцикліст, який наближався позаду, сповільнив швидкість до п'ятдесяти, підняв праву руку і зубами стягнув рукавицю. Засунув її між гудзиками мундира і відстебнув від скоби пістолет.

Тепер його, напевне, стало добре видно у дзеркалі переднього мотоцикліста, оскільки той раптом крутнув головою назад, озирнувся й із здивуванням побачив на дорозі іншого зв'язкового. Малоімовірно, але в такий ранковий час він не здивувався б, якби побачив тут американського чи французького військового поліціяннта. Або будь-кого з тих представників однієї з восьми країн-членів НАТО, які становили персонал SHAPE¹. Але на мотоциклісті, котрий наздоганяв, упізнав уніформу

---

¹ Штаб Верховного головнокомандувача Об'єднаних збройних сил НАТО в Європі (англ. Supreme Headquarters Allied Powers Europe, SHAPE) — центральний штаб збройних сил НАТО в Європі. Від 1951 до 1967 року штаб-квартира була розміщена у Парижі (поруч з Версалем).

Королівського корпусу, і це було дуже дивним. Хто це, чорт забирай? Він привітально підняв великий палець і скинув швидкість до тридцяти, очікуючи, коли колега з ним порівняється. Не відриваючи погляду від дороги, боковим зором спостерігав у дзеркалі за силуетом, який наближався, перебираючи в пам'яті імена британських зв'язкових кур'єрського взводу при штабі об'єднаного командування. Альберт, Сід, Воллі... можливо, це Воллі — чоловік кремезної статури. Гарно їде! Він ще глузував над ним у ідальні щодо тієї тендітної красуні — як там її? Луїза, Еліза, Ліза?

Чоловік з пістолетом сповільнився. Тепер він був за п'ятдесят ярдів. Обличчя, більше не спотворене вітром, набуло різких, жорстких, можливо, навіть слов'янських рис. У глибині чорних, немов дула пістолетів, очей, запалали червоні вогники. Сорок ярдів, тридцять. Самотня сорока вилетіла з лісу прямо перед першим мотоциклістом. Вона незграбно перетнула шосе і зникла в кущах під мішленівським дорожнім показником, котрий проголошував, що до Сен-Жермена — один кілометр. Молодик посміхнувся і підняв палець в іронічному салюті та дитячому самозахисті — «одна сорока — на смуток»¹.

За двадцять ярдів позаду чоловік з пістолетом зняв руки з керма, підняв «люгер», поклав його на зігнутий лівий лікоть і зробив постріл.

Перший мотоцикліст відірвав руки від керма і потягнувся до центру вигнутої спини. Машина завихляла по дорозі, в'їхала у канаву і проорала колію у траві серед конвалій. Там мотоцикл із скреготінням став дибки на за-

---

¹ Традиційна англійська колискова, в якій відображені забобони, що, мовляв, побачити одну сороку — це на смуток, дві — на радість, три — на дівча, чотири — на хлопця, п'ять — на срібло, шість — на золото, сім — на таємницю, яку не можна розказувати, вісім — на бажання, дев'ять — на поцілунок, десять на птаха, якого не можна пропустити.

дне колесо і повільно завалився назад на мертвого водія. Двигун «БСА» чхнув, мотоцикл востаннє здригнувся, проїхався по тілу та квітах і нарешті замовк.

Убивця здійснив короткий поворот і зупинив машину в напрямку, звідки приїхав. Він поставив мотоцикл на супорт і пішов через дикі квіти до дерев. Схилившись над мертвим чоловіком, грубо припідняв його повіку. Потім не менш різко зірвав з трупа чорну шкіряну польову сумку, розстібнув гудзики на куртці й витягнув потертий шкіряний гаманець. Одним рухом зірвав з лівої руки небіжчика дешевий наручний годинник так різко, що хромовий браслет розірвався навпіл. Вбивця підвівся і закинув сумку на плече. Запихаючи гаманець у кишеню мундира, прислухався. Жодного стороннього шурхоту, крім звуків лісу та повільного цокання гарячого металу розбитого «БСА». Вбивця повернувся до шосе своїми слідами. Він ішов повільно, закидаючи листям сліди від коліс, що залишилися на м'якій землі та мосі. Над глибокими вибоїнами у канаві та трав'яному бордюрі довелося добряче попрацювати. Біля свого мотоцикла на мить озирнувся, окинувши поглядом галявину з конваліями. Непогано! Тепер тіло зможуть знайти хіба що з поліцейськими собаками, а враховуючи, що їм доведеться прочесати принаймні десять миль уздовж шосе, це займе години, а можливо, кілька днів — часу більш як достатньо. В такого роду роботі головне — мати його достатній запас. Він міг застрілити чоловіка й із сорока ярдів, але вирішив зробити це з двадцяти. А те, що прихопив зі собою гаманець та годинник вбитого, — то лише приємні штрихи, праця справжнього професіонала.

Задоволений виконаною роботою, чоловік зняв мотоцикл із супорта, вмонтував на сидінні й натиснув стартер. Повільно, щоб не залишати слідів шин на узбіччі, набрав швидкість, виїхав на гудрон шосе і за хвилину довів її до сімдесяти, дозволяючи вітру ліпити на своєму обличчі зловісну посмішку.

Ліс, що затамував дихання під час убивства, почав потроху оживати.

Джеймс Бонд випив свій перший за вечір напій у «Фуке»¹. Напій той був якимось легковажним. У французьких кафе неможливо пити серйозно. З дверима навістіж на бруківку та під сонцем хіба можна смакувати горілку, віскі чи джін? *Fine à l'eau*² доволі міцний, але він спричиняє швидке сп'яніння, хоча на смак ніякий. Кварта шампанського чи шампанське з апельсиновим соком добре йдуть перед ланчем, але ввечері одна кварта тягне за собою іншу, а шампанське погано впливає на сон. «Перно»? Можливо, але його треба пити в компанії. Однак «Перно» Бонд не любляв, бо його локричний присмак нагадував йому про дитинство. Ні, в кафе треба пити щось супротивне тим комедійним напоям, які тут зазвичай пропонують, тому Бонд завжди замовляв одне й те саме — так званий «американо» — гіркий «Кампарі» або «Чинзано» з великою скибкою лимона та содовою. Щодо содової, то завжди вибирав «Пер'є», оскільки, на його погляд, найдорожча вода — це найпростіший спосіб поліпшити поганий напій.

Коли Бонд потрапляв до Парижа, то незмінно тримався улюблених місць. Він зупинявся в «Термінус Норд»³, оскільки йому подобалися привокзальні готелі — зовсім не претензійні та непримітні. Снідав у «Café de la

---

¹ Історичний пивний ресторан у Парижі за адресою: Єлисейські Поля, 99. Відкрив його у 1899 р. Луї Фуке. Щорічно тут проводяться гала-обіди з приводу вручення премії «Сезар» (еквівалент французького «Оскару»).

² Коньяк чи бренді з водою у пропорції 1 до 3. Популярний напій перед Другою світовою війною.

³ Готель при Північному вокзалі, Гар-дю-Нор.

Раїх»¹, у «Ротонді»² чи в «Домі»³, оскільки їжа там була смачною, та й спостерігати за людьми цікаво. Якщо потребував міцного напою, то йшов до бару Гаррі⁴ і робив це з двох причин. По-перше, напої тут були відмінні, а по-друге, недосвідчений Бонд під час свого найпершого відвідування Парижа шістнадцятирічним повівся на рекламне оголошення в «Контінентал Дейлі Мейл», що підказувало, як туди проїхати. Тоді він сів у таксі й гордо сказав шоферу: «Сенк Ру До Ну»⁵. З цього почався один із найнезабутніших вечорів у його житті, який закінчився (майже одночасно) втратою цноти, разом з гаманцем. На обід Бонд вирушав ув один зі шикарних ресторанів — «Véfour»⁶, «Канетон», «Lucas Carton»⁷ чи «Cochon d'Or». Джеймс вважав, що б там не казав «Мішлен» про

---

¹ Знаменитий ресторан біля Опери, оформлений за проектом Шарля Гарньє, відкритий 1862 року. Близькість до Опери зробила його популярним. Серед відвідувачів були П. Чайковський, Ж. Массне, Е. Золя, Гі де Мопассан, С. Дягилев та ін.

² Богемний ресторан на бульварі Монпарнас, 105, що приймав Модільяні, Шагала, Пікассо, а також Леніна, Красіна і Троцького. Не кажучи вже про Гемінгвея, Фітцджеральда та Сіменона.

³ «Le Dôme Café» — один з найвидатніших ресторанів Парижа на бульварі Монпарнас, відкритий 1898 року. Серед завсідників — В. Ленін та Л. Троцький.

⁴ Harry's New York Bar заснував у 1911 р. видатний американський жокей Тод Слоан, який найняв бармена із Шотландії Гаррі Мас-Елхоуна керувати закладом. Вважають, що саме тут був уперше зроблений коктейль «Кривава Мері». Відвідувачі — Е. Гемінгвей, Коко Шанель, Х. Богарт, С. Льюїс та ін.

⁵ Спотворена адреса бару — 5 rue Daupou.

⁶ Перший гранд-ресторан у Парижі, відкритий в аркадах Пале-Ру-аяль у 1784 році. Відзначений трьома зірками Мішлен, «цитадель класичної французької кухні». Меню оформлював Жан Кокто.

⁷ Гастрономічний ресторан з декором у стилі ар-нуво з довідника «Мішлен».

ці, а також про «Tour d'Argent»¹ чи «Максим»², що згадані ресторани не втратили свого блиску, незважаючи на ганебно зависокі рахунки. До того, Бонду подобалась їхня кухня. Після обіду він зазвичай прогулювався по Пляс Пігаль, аби подивитися, що ще може з ним статися. Коли, зазвичай, із ним нічого особливого не траплялося, він ішов через Париж до Північного вокзалу і лягав спати.

Сьогодні Бонд вирішив поламати заведену рутину і влаштувати собі добру стару вечірку. Він опинився в Парижі після безславно проваленого завдання на австрійсько-угорському кордоні, яке полягало в тому, щоб витягнути з країни одного угорця. Бонда відрядили туди для безпосереднього керування операцією через голову відділу «В», що, звісно, не викликало ентузіазму в резидентурі Відня. Йому від початку стали встромляти палиці в колеса. Внаслідок цього перебіжчика вбили при переході кордону на мінному полі. Тепер на Бонда чекало службове розслідування. Він мав повернутися з рапортом до Контори наступного дня, і сама ця думка вганяла його в депресію. Сьогодні день пречудовий — саме завдяки таким дням Париж отримав славу безтурботного та прекрасного місця, і Бонд вирішив дати місту ще один шанс. Він знайде собі дівчину, тільки справжню, і запросить на обід в яке-небудь казкове місце у Лісі³,

---

¹ La Tour d'Argent («Срібна Вежа») заснований, за легендою, 1582 року. Винний погріб містить 450 000 пляшок загальною вартістю 25 млн євро. (Читай Е. Гемінґвея «Свято, яке завжди з тобою» та М. Пруста «У пошуках утраченого часу».)

² Із 1981 р. належить П. Кардену. Можливо, найвідоміший ресторан Парижа. За рекомендаціями звертатися до М. Пруста, Ж. Кокто, маршала Герінґа, М. Дітріх, Е. Піаф та ін.

³ Звісно, йдеться про Булонський ліс — ландшафтний парк на околиці Парижа — традиційне місце відпочинку парижан, яке у вечірній час перетворюється на один з найвідоміших кварталів «червоних ліхтарів».

на кшталт Арменовілю¹. Щоб закрити матеріальні питання — а це питання точно виникне — якнайшвидше дасть їй п'ятдесят тисяч франків². Він скаже: «Можна, я зватиму тебе Донатьєна чи Соланж? Ці імена співзвучні моєму настрою та цьому вечору. Уяви, що ми знайомі давно, і свого часу, коли я потрапив у скрутне становище, ти люб'язно запропонувала мені ці гроші. Ось вони, а тепер ми розкажемо одне одному все, що з нами сталося з моменту останньої зустрічі в Сан-Тропе рік тому. А поки — ось меню та винна карта, вибирай будь-що, що зробить тебе щасливою і товстою». І вона відразу розслабиться, оскільки проблема буде розв'язана, зазасміється і скаже: «Але, Джеймсе, я не хочу товстішати». Ось так вони почнуть грати у гру «Париж навесні», й Бонд спробує не напиться, а буде зацікавлено слухати її балачки. І — Бог свідок, він не стане винуватити себе, якщо до кінця вечора від запліснявілої старої байки про веселощі Парижа не залишиться і сліду.

В очікуванні «американо» у «Фуке» Бонд посміхнувся зі своєї гарячкості. Він усвідомлював, що підігрує таким фантазіям тільки тому, щоб дати останнього стусана місту, яке він щиро ненавидів ще з часів війни. Починаючи з 1945, в Парижі у нього не було жодного щасливого дня. І річ не в тім, що місто було продажним. Хіба інші міста кращі? Воно втратило серце — його продали туристам, продали росіянам, разом із румунами та болгарами, продали покидькам з усього світу, які поступово підім'яли місто під себе. Ну і звісно, продали німцям. Це видно по очах людей — заздрісних, понурих, присоромлених. Архітектурні красоти? Бонд поглянув на валку чорних машин, що засліпиво блищали під сонцем. Повсюди так само, як тут, на Єлисейських Полях. У добі

---

¹ Розкішний павільйон з рестораном посеред саду.

² Курс франц. франка до долара в 1959 році становив 490 до 1.

залишилося тільки дві години, коли можна більш-менш спокійно роздивитися місто, — між п'ятою та сьомою годинами ранку. Після сьомої місто тоне в оглушливому потоці гримотливого чорного металу, з яким ані жодна чудова будівля, ні просторий бульвар, облямований деревами, не могли змагатися.

Офіціант поставив зі стуком тацю на мармурову поверхню столика. Спритним рухом руки, який Бонду ніколи не вдавалося повторити, чолов'яга відкривачкою зірвав кришку з «Пер'є», підсунув рахунок під відерце з льодом, механічно кинув «Вуаля, мес'є» і розчинився у просторі. Бонд поклав лід у бокал, долив до краєчку содової і зробив довгий ковток. Потім відкинувся на стільці й запалив «Laurens jaune». Жодних ілюзій стосовно того, що вечір перетвориться на катастрофу, не мав. Навіть якщо припустити, що за наступну годину-другу він знайде дівчину, то чи варта шкурка вичинки? За найближчого розгляду виявиться, що у неї груба, волога, пориста шкіра французької буржуа, біляве волосся під молодецьким беретом насправді каштанове біля коренів і таке саме жорстке, як струни фортеп'яно. М'ятний аромат із рота не приховає запаху часнику, який вона їла під час ланчу. Спокуслива фігура насправді затягнута у дротяний корсет з гумовими вставками. Дівчина виявиться звідкілясь із-під Лілля, і вона обов'язково запитає, чи він американець. І — тут Бонд посміхнувся сам до себе — вона чи її сутенер поцупить його гаманець. *La ronde!*¹ Він опинився там, звідки почав. Ну, майже. Та гори воно все вогнем!

Бувалий у бувальцях «Пежо-403» виринув зі середини потоку, перетнув найближчу до тротуару смугу і зупинився у другому ряді на узбіччі. Почулися скрип гальм, розгнівані окрики, заверещали клаксони. Ніби нічого й

---

¹ Тут — замкнене коло (франц.)

не сталося, з машини вискочила дівчина, дозволяючи учасникам руху розбиратися між собою, й цілеспрямовано рушила тротуаром. Бонд випрямився. У дівчини було все, тобто абсолютно все, що він щойно собі нафантазував. Висока, і, хоча фігура прихована легким плащем, хода та статура — усе казало, що вона у неї гарна. Обличчя випромінювало веселість та зухвалість, що позначалося на манері водіння, але зараз, коли пробиралася крізь натовп, у її щільно стиснутих губах проступала дратівливість, а в погляді читалася тривога.

Бонд прискіпливо спостерігав, як дівчина наблизилася до столиків кафе і пішла проходом. Звісно, жодної надії для нього. Вона йшла на побачення, напевне, з коханцем. Такого роду жінки зазвичай комусь належать. Вона запізнилася, тому поспішає. Чорт забирай, те, що треба — довге біляве волосся під молодецьким беретом! І ось — вона дивиться прямо на нього. Та ще й посміхається... Перш ніж Бонд устиг оговтатися, дівчина підійшла до його столика, посунула стілець і сіла.

Дивлячись остовпілому Бонду в очі, вона силувано посміхнулася.

— Вибачте, що запізнилась, але, боюся, нам треба негайно їхати. На вас чекають в офісі. — І пошепки додала: — Термінове занурення.

Бонд стрепенувся. Ким би не була дівчина, вона точно з Контори. «Термінове занурення» — вираз, який Секретна служба запозичила у підводників. Він означав погані новини — гірше не буває. Бонд засунув руку в кишеню, дістав жменю монет і висипав їх на стіл.

— Гаразд, їдьмо, — сказав, підвівся і пройшов за дівчиною до автомобіля. Той усе ще загороджував усю смугу проїжджої частини. Будь-якої миті міг підійти поліцейський. Усаджуючись у машину, Бонд спіймав на собі злобні погляди водіїв. Дівчина залишила двигун працюючим. Вона увімкнула другу передачу і вклинилась у потік.

ЗМІСТ

Із погляду вбивства.....	7
Тільки для службового користування	40
Квант розради.....	90
Risico	118
Раритет Хільдебранда	164